

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Nr. 2

15. Februar

57. Aarg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1936

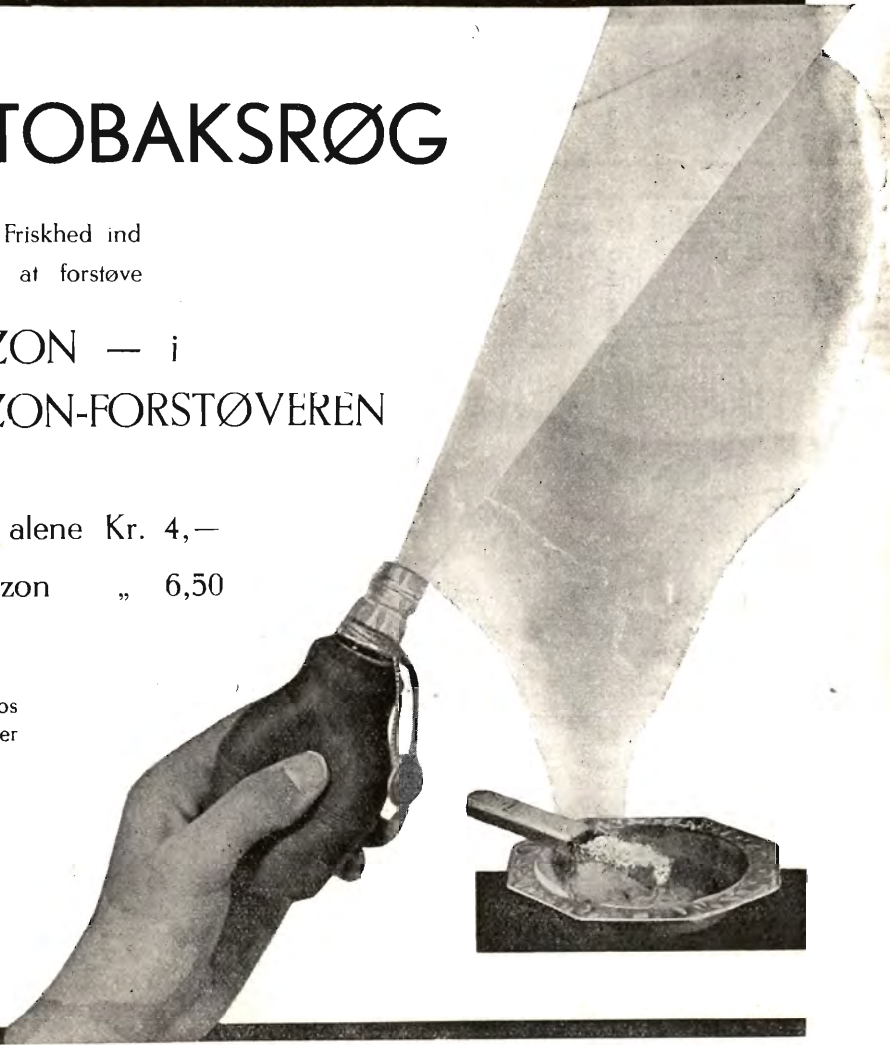
FJERN TOBAKS RØG

og bring Fyrreskovens Friskhed ind
i Deres Stuer — ved at forstøve

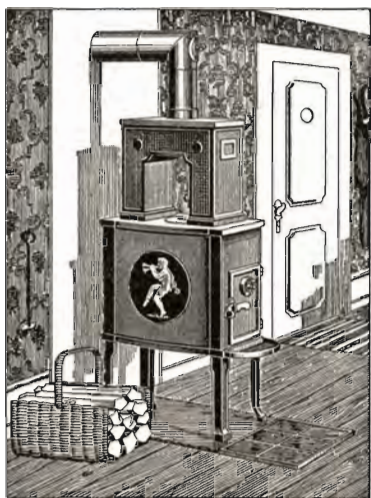
DANAPIN-OZON — i
DANAPIN-OZON-FORSTØVEREN

Ozon-Forstøveren alene Kr. 4,—
med en Flaske Ozon „ 6,50

faas i alle Parfumerier, hos
Købmænd og Materialister
samt paa Apotekerne.

„HESS“-BRÆNDEOVNEN

byder følgende Fordele:

Let Opstilling
Bekvem og hurtig Optænding
Nøjagtig Regulering
Stort Fyrrum til langt Brænde
Enkel Konstruktion
Bekvem Rensning
Stor Varmeevne

Leveres i 8 Størrelser
Faas hos vore Forhandlere

C. M. HESS' FABRIKKER ^A/_S-VEJLE

Herning Hede- & Discontobank.

10—12½, 2½—5.
Telefon 5, 273 og 720.

Landbrugslotteriet.

Største Gevinst Værdi 80,000
Kr. Præmie 10,000 Kr. Ialt
i en Serie 38,000 Gevinster
+ en Præmie. — Tils.
Kr. 1 Million 823,460. —
Trækkes samtidig med
Klasselotteriet.
Lodsedler faas hos alle
Kollektørerne samt i
Hoved-Kollektionen, Frede-
riksberggade 2, København K.

Aktieselskabet

AARHUUS PRIVATBANK

— stiftet 1871 —

Aarhus:
Hovedkontor.

København:
Nygade 1.

Aktiekapitalen & Reserver ca. 17 Mill. Kr.
hæfter til Sikkerhed for alle Indskud.

Ceres
ØL- & MINERALVANDE

Andels-Anstalten Tryg

tegner alle Arter af Livsforsikringer.

Hovedkontor: Rosenørnsallé 1 — København.

AALBORG TAFEL AKVAVIT.

Hedeselskabets Tidsskrift.

Nr. 2.

— 15. Februar 1936. —

57. Aarg.

Indtrædende Medlemmer indtegnes hos Selskabets Forretningsførere. Medlemsbidraget er enten aarlig mindst 5 Kr. eller en Gang for alle mindst 100 Kr. Større Bidrag modtages gerne. Korrespondancer og Afhandlinger bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Selskabets Medlemmer anmodes om stadig at holde vedkommende Forretningsfører bekendt med deres Adresse.

Tidsskriftet udgaar 1 Gang om Maaneden og sendes uden Vederlag til Selskabets Medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Annoncepris efter Aftale og Tilbud.

Indhold: Hs. Majestæt Kongens Hilsen. — De danske Brændeovnes Fremgang og Udvikling. — Grundforbedringsloven. — Statsskovene 1934—35. — To ældre sønderjydske Plantager. — Mindre Meddelelser. — Understøttelsesfondet for Hedeselskabets Tjenestemænd.

Ved Nytaarskuren den 4. Januar overbragte jeg Hedeselskabets høje Protektor, Hs. MAJESTÆT KONGEN, Det danske Hedeselskabs Ønsker om et godt Nytaar.

Det er mig en Ære herigennem at meddele Medlemmerne, at Hs. MAJESTÆT paalagde mig at bringe Medlemmerne Hs. MAJESTÆTS gode Ønsker for det nye Aar.

Chr. Lüttichau.

DE DANSKE BRÆNDEOVNES FREMGANG OG UDVIKLING.

Af Skovrider *Aksel Thyssen*, Ebeltoft.

Den moderne Brændeovn kan i 1936 holde et lille Jubilæum, idet det i Aar er 5 Aar, siden De forenede Jernstøberier paa Dansk Skovforenings Foranledning udsendte den saakaldte Skovovn.*)

Med al Anerkendelse af det Arbejde, der før den Tid blev gjort for at fremskaffe Kakkellovne beregnet til Fyring med Træ og Tørv — saaledes Fremkomsten af den lille „Bekkasin“ —, blev det dog denne Begivenhed, som kom til at indlede den nye Æra. Dels tog andre Fabrikker hurtigt Sagen op og udsendte den ene Brændeovn finere end den anden, men tillige blev der i Skovbruget sat ny Fart i Oparbejdning af og Handel med Brænde. De synlige Beviser herpaa saa man lidt efter lidt i Forhandlernes Vinduer og i nye Lagerskure, der i større og større Tal dukkede op i Skovene og Plantagerne, idet man der indsaa Nødvendigheden af ogsaa om Vinteren at kunne forsyne Kunderne med tørt Brændsel.

Fig. 1. Badeovnsunderdel til Brændefyring, Nr. B. 2. Højde 430 mm, Ringens indvendige Diameter foroven 380 mm. Pris: sort grafiteret 55 Kr., keram. emailletet 72 Kr.

De nye Brændeovne vandt sig mange Venner, og selv om man endnu kan finde Landsbyer eller Egne, til hvilke de ikke er naaet, stod det dog mange klart, at der maatte være god Fremgang i Salget. Det kan derfor nok paaregne nogen Interesse at se denne Fremgang udtrykt i Tal. Efter indhentede Oplysninger fra 7 Firmaer har Salget udviklet sig saaledes:

Aar	Antal solgte Brændeovne	Absolut Stigning	Procentvis Stigning
1932	1012	776	77
1933	1788	621	35
1934	2409	777	32
1935	3186		

*) Hedeselskabets Tidsskrift 1932, Side 18.

Det viser sig altsaa, at der i Løbet af de faa Aar er udsendt, særlig naturligtvis til de mere skovrige Egne af Landet, ikke mindre end ca. 8500 Kakkellovne udelukkende konstrueret med Forbrug af indenlandsk Produktion for Øje. I denne Opgørelse er ikke medtaget Brændeovne af ældre Typer, ej heller Komfurer eller Centralvarmeanlæg bestemt til Fyring med Træ. Tallene viser Aar for Aar en stadig Fremgang og et smukt Slutresultat, naar alle Forhold tages med i Betragtning, baade de af Valutarrestriktioner skabte gunstige Betingelser, modsvaret paa den anden Side af Pengeknaphed paa Landet, og den Kendsgerning, at der hvert Aar saa at sige udspyes et stort Antal brugte Kulovne fra Byernes Centralvarmeindlæg.

Og Udviklingen fortsættes. Der fremkommer med kortere eller længere Mellemlum nye Typer eller Forbedringer af de bestaaende. Som en Nyhed har *A/S C. M. Hess' Fabrikker* saaledes udsendt en Badeovnsunderdel beregnet til Brændefyring ikke længe efter, at Firmaet havde optaget en dansk Fabrikation af emaillerede Støbejernsbadekar. Selve Ovnens er vist paa Fig. 1, medens Fig. 2 giver en Oversigt over Badeværelsets Installationer. Med de stigende Fordringer til personlig Hygiejne i Forbindelse med en forøget Byggevirkosomhed maa der regnes med en Fremtid for et saa enkelt Anlæg særlig paa Landet, hvor man ikke har Adgang til at sætte et Badeværelse i Forbindelse med et Centralvarmeapparat. Til Underdelen leveres Beholdere af poleret Kobberplade i Størrelser til 80 og 100 Liter og passende til

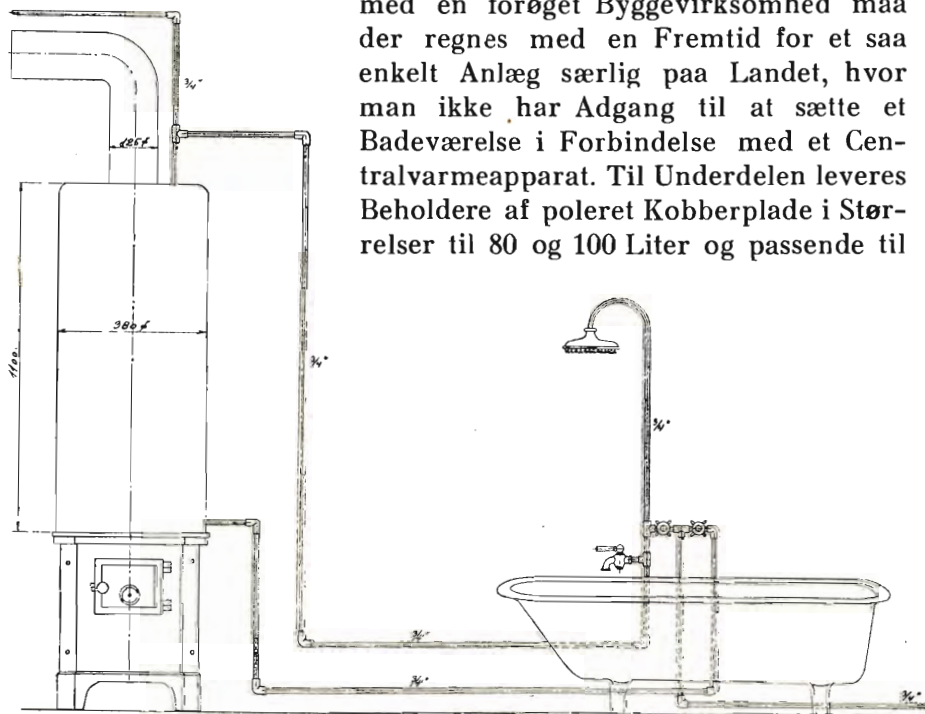

Fig. 2. Skematisk Badeovnsarrangement beregnet til Fyring med Brænde.

Anbringelse af sædvanligt Armatur, som kan opsættes af enhver Installatør. I denne Badeovn vil man enten med Brænde eller med Tørv kunne holde Gløderne Dagen igennem, saa at Ovnens er klar til næste Morgen at fyres op til et nyt Bad. Og Brænde afgiver, som bekendt, hurtigere Varme end et tilsvarende Fyr med Kul og Koks.

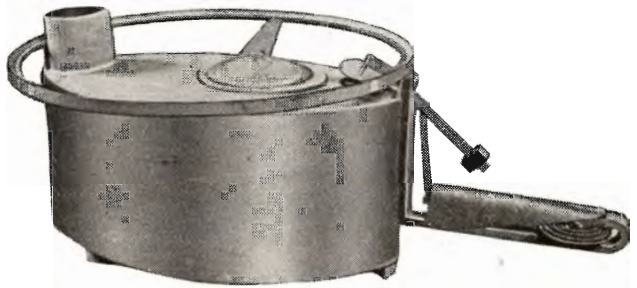

Fig. 3. Kyllingemoderen „Bekkasinen“ afdækket. Brændeforbrug fra 15—25 Øre i Døgnet.

Fabrikant *J. Bech*

i Allingaabro har konstrueret en kunstig Kyllingemoder, hvortil Varmen udgaar fra et Brændefyr, den før omtalte „Bekkasin“. Apparatet er forsynet med en Regulator og afgiver nøjagtig den Varme, til hvilken den indstilles. Brændeovnen fyldes almindeligvis kun to Gange i Døgnet, og den kan brænde ca. 2 Maaneder uden ny Optænding eller Rensning for Aske. Hvis man ønsker at fyre med Tørv, maa dog Asken af og til fjernes.

Ved en Plantningsforenings Generalforsamling paa Djursland den 29. f. M. udstillede *A/S H. Rasmussen & Co.*, Odense, den paa Fig. 4 afbildede Brændeovn. Ovnens fremstilles i 3 Størrelser og er tegnet af Arkitekt Lor. Andresen.

Fig. 4. Ovn Nr. 295 b fra *A/S H. Rasmussen & Co.*, Odense. Højde 138 cm. Fyrkassens Længde 52 cm, Brede 28,5 cm. Pris 114 Kr.

Fabrikant *A. Boll* i Herning har fremstillet et Centralvarmekomfur, i hvilket der findes en stor Indfyringsaabning beregnet til Fyring med Træ. Saavel dette Komfur som den ovenfor omtalte Kakkellovn afviger ved at være forsynet med en Riste-anordning. Komfuret er fornylig anskaffet til Opvarmning af en Lærerbolig i Æbeltoft Landsogn, og der vil hengaa nogen Tid, før man kan udtale sig om Værdien i Praksis.

Ofte stilles der det Krav til en Kakkellovn, at den skal kunne opvarme en tilstødende Stue samtidig. Denne Omstændighed har sikkert bevirket, at mange har foretrukket en saakaldt Døgnbrænder til udenlandsk Brændsel. Nu fremstiller

A/S N. A. Christensen & Co. imidlertid Brændeovne i Kapper, saaledes at de tillige kan opvarme et tilstødende Værelse.

Ogsaa A/S Junckers Savværk i Køge har fremstillet en Kappeovn for at undgaa Straalevarme. Ligesom den her i Tidsskriftet*) afbildede Ovn er den nye Brændeovn fremstillet af Pladejern, men noget større og med Indfyring og Skrueventil foroven. Den er for Tiden under Prøvefyring.

Fig. 5. Ny Pladejerns-brændeovn fabrikeret af A/S Junckers Savværk i Køge. Højde 102 cm. Bredde 33 cm.

Til Opvarmning af Drivhuse kan benyttes Fabrikant J. Bech's „Bekkasin“ Nr. 1 forsynet med Vandkappe og Regulator. Selve Ovnen er 1050 × 600 mm og koster 90 Kr. uden Tilbehør.

Kerteminde Jernstøberi, der fremstiller Typer svarende til de i sin Tid i Frederiksværk fabrikerede Brændeovne, har i 1935 forbedret disse ved Indsættelse af specielle False i alle Samlingerne, hvorved Kittet kan holdes fast og Utæthed forhindres. Under Brugen vil nemlig en Jernovn, og særlig en Jernovn uden Murværk, altid arbejde noget.

Den store Skovovn er forsynet med en ydre Kappe, som aldrig bliver overhedet. Dette er en Fordel navnlig i Hjem, hvor der er Børn.

Da disse Ovne, som det muligt er bekendt, ikke kan tage 50 cm lange Brændestykker, har Firmaet nu fremstillet to Modeller med Endefyr forsynet med Marielglas. Fig. 6 viser den mindste af Ovnene.

Centralvarme med Brændefyring.

Af Centralvarmeapparater til Brændefyring har Tidsskriftet tidligere beskrevet et fra A/S Vølund, København.***) Her skal i Korthed omtales to til, fabrikerede henholdsvis af A/S Recks Opvarmnings Co., København, og A/S De forenede Jernstøberier i Frederiksværk.

Fig. 6. Kerteminde Jernstøberis Brændeovn Nr. 950 E. Ovnens Højde, Bredde og Længde henholdsvis 575, 392 og 630 mm. Opvarmer 60 m³. Pris 76 Kr.

*) Hedeselskabets Tidsskrift 1935, S. 23.

**) Hedeselskabets Tidsskrift 1935, S. 67.

Reck-Kedelen er konstrueret efter samme Hovedprincip som Firmaets Staalkedler til Kulfyring og ligesom disse fremstillet helt af Staal, men forsynet med en særlig Rist. Brændselsmagasinet fyldes fra Kedelens Forside og er stort nok til, at der for alle

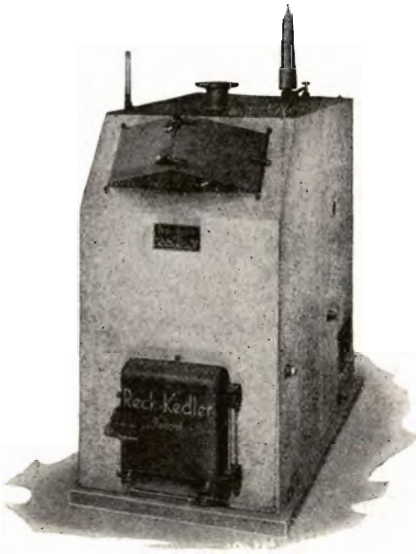

Fig. 7. Brændefyringskedel fra A/S Recks Opvarmnings Co. leveret til Graasten Slot. Højde 1800 mm, Bredde 1350 mm, Dybde 1600 mm. Hedeflade 18 m². Brændelængde 0,63 m.

Størrelser er Magasin til 8 Timers Fyring med fuld Belastning, hvilket svarer til 20° Stuetemperatur ved ÷ 15° Yderluft. Forbrændingsluften, der reguleres af en automatisk virkende Trækregulator, tilføres i Magasinets Overdel, saaledes at Eksplosioner ved svagt Fyr er udelukket. Forbrændingsprodukterne ledes gennem et glødende Brændselag, hvor alle de i Røgen værende brændbare Dele forbrændes, saaledes at Tjæreafsætning i Røgaftrækkene er udelukket. Kedelen kan efter Ønske afpasses til Brændelængder fra 0,5 til 1,0 m.

De forenede Jernstøberiers Kedel, Type D V I, er en Støbejernselementkedel med nedre Forbrænding, saaledes at Brændseluften trænger ned igennem Brændelaget, og Flammerne brænder ned gennem en Rist bestaaende af løse Elementer, der er saa-

ledes indrettede, at Sekundærluften forvarmes ved at strømme gennem Kanaler i disse. Ristelementerne danner Forbrændingskammeret, og heri foregaar den fuldstændige Forbrænding af alle Destillater. Forbrændingsprodukterne forlader Kammeret gennem lodrette Røgkanaler i Siderne som i en normal Støbejernskedel med Underforbrænding. Indfyringslaagen har en Størrelse passende til Brændestykker af 1 Alens Længde, der lægges ind paa tværs af Kedelen.

Brændeovnene er i Pagt med Tiden.

De i den foranstaaende statistiske Opgørelse medtagne Fabrikker fremstiller nu over 30 forskellige Brændekakkelovne. Naar hertil lægges mindst 5 Brændekomfurer og 4 Firmaer med Centralvarmeapparater, maa vi siges at være ret velforsynede. Det forekommer mig dog, at der endnu mangler en Kamin konstrueret efter moderne Principper, og som i sig forener Skønhed og Hygge med Bekvemmelighed og Økonomi.

SVENDBORG

BRÆNDEOVNE

A. L. LANGE & ©
SVENDBORG JERNSTØBERI

LEVERANDØRER TIL DE SAMV. PLANTNINGS- FORENINGER OG HEDESELSKABET

HAVERNES PLANTESKOLE OSCAR BANG

Nykøbing Mors.

III. Katalog franco.

Frugtrær & Buske,
Prydtrær & Roser,
Læ-, Hæk- & Kantplanter,
Stauder og Stenplanter.

P. Kruses Planteskole,

Hestekærgaard
pr. Mundelstrup,
Telf. 7 Tilst,

tilbyder Rødgran, Sitka-
gran, Ædelgran, Lærk,
Ahorn, Ask, Birk, Hvidel,
Rødel m. m.

Opgiv Forbrug
og forlang Tilbud.

Skal De plante?

Forlang da vor Sørts- og Pris-
liste over haardføre nordjydske
Planter: Hækplanter, Naale-,
Læ- og Hegnsplanter. Frugt-
trær, Frugtbuske, Roser, Stau-
der samt øvrige Planteskole-
artikler. Større Partier Pris paa
Forlangende.

J. Gravens Planteskole,
Brønderslev.

RANDERS PLANTESKOLE

Petri Petersen.

●
Alle Planteskole-
artikler bedst og
billigst.
Forlang Pris- og
Bestillingslister til-
sendt.

Brostrøms

Planteskole, Viborg
v. C. Nielsen
Haardføre, Jydske
Planter for Have,
Mark og Skov
Telefon 42.

Frøcontoret

(for undersøgt Markfrø)
— Grundlagt 1887 —

KOLDING
Telefon 43

Frøavlscntret Hunsballe

Holstebro

Telefon 533

Frøavl
og Frøhandel

Vejle Amts Planteskole

Th. Frost's Skovfrøhandel
Indehaver: A. J. Frost

BØRKOP

Prislister franko paa Forlangende

Rasmussens Planteskole,

Randers.

Telf. 531.

Alt i Planteskoleartikler,
Stauder og Stenhøjsplanter.

PALUDANS PLANTESKOLE

— KLARSKOV —
130 Tdr. Land.

Skovplanter,
Hæk- og Hegnsplanter,
Allétræer,
10 Millioner Prikleplanter.

Forlang Prislister.

TELEFON KLARSKOV NR. 9.

A/S Skive Markfrøkontor

Grundlagt 1896
Telf. 131 Skive

Frøavl Frøhandel

Trifoliums Frø

giver stor Høst.

Til Standardmaalet, de 50 cm lange Brændestykker, har A/S C. M. Hess ladet fremstille specielle Brændekurve af Spansk-rør eller afbarket Pil. De ses imidlertid kun sjældent, men er saa lette at lave, at det maatte være en taknemmelig Opgave for en og anden Arbejdsløs eller en anden Mand, der var uegnet til almindeligt Arbejde. Sagen er taget op i Feldballe Husflidsskole, hvor Kurvene laves af uafbarket Pil ogsaa til Salg. Kurvemagerne burde vel ogsaa tage Fremstillingen op; den paa Fig. 9 viste Brændekurv er lavet af en Kurvemager i Grenaa.

Brændeovnsens Særkende er en enkel Konstruktion, som er let at betjene, hvilket maa siges at være i Pagt med vor Tid. Som ved alt nyt, kan man dog ogsaa her af og til støde paa Vanskeligheder, undertiden foraarsaget af daarlige Trækforhold, men oftest dog fordi der ikke bruges tørt Træ. Det kan derfor ikke noksom indprentes alle nye Brændeforbrugere: Fyr aldrig med vaadt Brænde! Kritikerne maa dog tit søges uden for Ejernes Kreds hos Haandværkere, Bygmestre og Arkitekter, mulig fordi disse Medborgere ikke har det førstehaands Kendskab til eller den samme Interesse for Brændet, som dettes Producent og Forbruger.

Sagen har imidlertid saa stor samfundsøkonomisk Interesse, at det var ønskeligt at faa Kritikken, hvor den findes, frem i Sagkundskabens Lys.

En Service vil imidlertid i nær Fremtid blive organiseret paa Foranledning af Bøgetræudvalget.

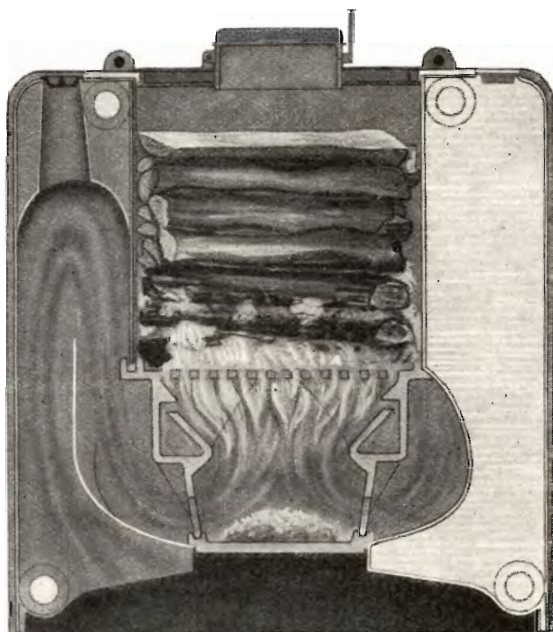

Fig. 8. De forenede Jernstøberiers Kedel Type DVI til Brændefyring, opstillet første Gang paa Astrup ved Jyderup.

Interview med en Landmand om Brændefyring.

Da allerfleste er dog glade ved og tilfredse med de anskaffede Brændeovne. Jeg stiller nogle Spørgsmaal herom til Sogne- raadsformand, Gaardejer P. M. Pedersen, Stabrand:

— Hvad er Grunden til, at saavel De selv som Nødager Kommune gaar over til Brændefyring?

— Det skyldes Selvforsyningsprincippet i Forbindelse med den store Prisbillighed, der er paa alt Træbrænde, og som bevirker, at Folk her paa Egnen Tid efter anden udskifter de gamle uhensigtsmæssige Kulovne og i Stedet derfor anskaffer sig nye, moderne Brændeovne, som viser sig at udnytte Brændkraften i Træet langt bedre end Kulovnene, samtidig med, at der afgives en langsommere og mere behagelig Varme. Af disse Grunde vedtog Sogneraadet derfor ogsaa enstemmigt at anskaffe et Centralvarmeanlæg, udelukkende til Brændefyring, til den i Sommeren 1935 opførte Skolebygning i Krarup ved Kolind.

Fig. 9. Brændekurv, forarbejdet af Kurvemager K. Kaae Bredgade 29, Grenaa. Kurven tager 18 kg tørt Bjergtyrbrænde i 50 cm Længde og koster 4 Kr.

— Hvilke Ovne bruger De?

— Personlig benytter jeg Dansk Skovforenings Ovn, som jeg synes er den smukkeste af de hidtil fremskaffede Typer af Brændeovne, samtidig med at den uden Tvivl er den renligste, idet Indfyringen jo nemlig foregaar ovenfra, hvorved det er ganske umuligt, at nogen Glød eller Aske kan falde ud under Fyringen. Til Skolen har vi anskaffet et Brændeapparat fra A/S Vølund og nu to Brændeokomfurer fra Hess i Vejle.

— Hvilke Træarter bruges i disse, og til hvilke Priser kan de fremskaffes?

-- Hovedsagelig Bjergfyr, men iøvrigt ogsaa Gran, Skovfyr og andre Træarter. Prisen varierer fra 4 $\frac{1}{2}$ til 3 Kr. pr. rm i Plantagerne. Til Centralvarmeapparatet bruges Brænde i 1 m's Længde, men forarbejdes i andre Tilfælde saa det er færdigt til at putte i Ovnen.

— Hvilke Fordele mener De, at Brændefyringen har?

— Først og fremmest at den er rensom som intet andet, dernæst at der saa at sige ingen Aske fremkommer af Træbrændet. Endvidere er det selvfølgelig af stor Betydning for Plantagerne, at de der faldende Effekter til enhver Tid vil kunne afsættes, thi i modsat Fald er der desværre størst Sandsynlighed for, at de hovedsagelig fik Lov at passe sig selv, hvorved de i Løbet af faa Aar vilde gaa til Grunde, og endelig bør nævnes, at Hugsten i vore Plantager jo er med til at aflaste den i Forvejen ret store Arbejdsløshed. Kort sagt: Brændefyringen har alle Fordele paa sin Side.

— Er der Ulemper ved Brændefyringen?

— Ikke andre Ulemper, end at man skal have nok saa stor en Opbevaringsplads til Brændet, som selvfølgelig kun bør benyttes i tør Tilstand, — og denne Ulempe er forholdsvis let at afhjælpe ved Bygning af et Skur eller lignende.

Brændefyring i Byen.

For ogsaa at faa en Udtalelse fra Byen retter jeg lignende Spørgsmaal til Dr. R. Jensen, Æbeltoft, og hans Frue:

— Her i Lægeboligen er der, saavidt jeg ved, hidtil kun brugt Kul og Koks. Hvad er Grunden til, at De nu er gaaet over til at fyre med Brænde?

— Det skyldes væsentligst de kønne Kakkelovne, der ligesom Brændet pynter i en Stue, endvidere den behagelige Varme, som Fru Jensen mindes fra et Ophold som ung Pige i en Skovridergaard. Endelig at vi er med til at bruge de danske Produkter.

— Hvilke Ovné anvender De?

— Her i Stuen har vi en Morsø Kogeovn, og i Køkkenet staar et Brændekomfur fra Hess i Vejle.

— Hvad koster Brændet?

— Gennem Hedeselskabet faar vi tyndt Bjergfyr og kløvet Skovfyr i halv Meters Længde leveret til henholdsvis 5,75 Kr. og 5,25 Kr. pr. rm. De kortere Længder til Komfuret er henimod et Par Kroner dyrere, noget afhængig af om det leveres om Sommeren fra Plantagen eller om Vinteren fra Lagerskur.

— Hvilke Fordele har efter Deres Mening Brændefyringen?

— Renlighed ved Fyringen og det at Komfuret ingen Dør har, der kan spildes Aske ud af. Ogsaa Økonomien stiller sig gunstigere end før. Gassen koster 24 Øre pr. m³, hvad der er ret dyrt, naar der skal bruges en Del varmt Vand. Ogsaa Varmen i Køkkenet, siger Fruen, sætter baade Pigen og jeg selv stor Pris paa, naar det er koldt udenfor.

— Er der Ulemper?

— Der er daarlige Pladsforhold i Kælderen, og den er ikke fri for at være lidt fugtig. Endvidere afsætter der sig nogen Sod i Brændeovnen og med visse Vinde ryger den, men det skete ogsaa, da der paa den samme Plads stod en Kulovn.

GRUNDFORBEDRINGSLOVEN.

Fordelingen af de sidst bevilgede 10 Millioner Kr.

Ved Lov Nr. 344 af 21. December 1935 er det ved Lov Nr. 106 af 31. Marts 1933 med senere Tillægslove til Laan og Tilskud til Grundforbedring bevilgede Beløb af 25 Mill. Kroner forhøjet til 35 Mill. Kroner, som kan anvendes i det omhandlede Øjemed i Tiden indtil 1. April 1937. Af det nu bevilgede Beløb paa 10 Mill. Kroner er 9 Mill. Kroner fordelt forholdsmæssig til Amtsraadskredsene efter indkomne Aandragender og Henvendelser saaledes:

Roskilde 68722 Kr., Frederiksborg 109489 Kr., Holbæk 108441 Kr., Sorø 378553 Kr., Præstø 366556 Kr., Bornholm 114905 Kr., Maribo 946384 Kr., Svendborg 222065 Kr., Odense 648025 Kr., Assens 79670 Kr., Vejle 154916 Kr., Skanderborg 213096 Kr., Aarhus 406042 Kr., Randers 466435 Kr., Aalborg 468009 Kr., Hjørring 934547 Kr., Thisted 209660 Kr., Viborg 463873 Kr., Ringkøbing 790303 Kr., Ribe 955701 Kr., Haderslev 393113 Kr., Aabenraa 73381 Kr., Sønderborg 45193 Kr., Tønder 382921 Kr.

I et fra Ministeriet den $\frac{1}{2}$ d. A. udsendt Cirkulære paalægges det Grundforbedringsudvalgene hver for sig at holde nøje Regnskab med de til enhver Tid ansøgte Laanesummer, og ingen Sag maa tages under Behandling, medmindre der haves fuld Vished for, at det til Sagens Gennemførelse krævede Beløb kan dækkes af den den paagældende Amtsraadskreds tildelte Sum.

Saavidt Hedeselskabet bekendt, androg de indkomne Andragender og Henvendelser om Laan og Tilskud til Grundforbedring et samlet Beløb paa ca. 16 Millioner Kr., saaledes at den givne Bevilling ikke paa langt nær kan imødekomme Kravene.

STATSSKOVENE 1934—35.

Statsskovdirektoratet har udsendt sin aarlige skematiske Sammenstilling af Statsskovdistrikternes Udbytte af Ved og Penge, denne Gang for Finansaaret 1934—35. I Oversigten er Distrikterne som i de tre foregaaende Aar delt i 1) de fuldt producerende Skovdistrikter, 2) Hedeskove og ikke fuldt producerende Distrikter og 3) Lystskovdistriktet.

Den skovede Vedmasse af alle Træarter paa samtlige Distrikter med Undtagelse af Lystskovdistriktet udgjorde i 1934—35 457000 m³, hvilket er ca. 102000 m³ eller ca. 29 % mere end de

paagældende Distrikters normale Hugstetat (og ca. 23000 m³ mere end sidste Aars Skovning), og skyldes dels Opskovningen af den væsentligste Del af det paa en Række Distrikter ved Orkanen den 8. Februar 1934 stormfældede betydelige Kvantum Naaletræ, dels Hensynet til den stærkt forøgede Efterspørgsel navnlig af Naaletræeffekter, dels de forbedrede Afsætningsforhold paa Grund af Valutakontorets Virksomhed med Hensyn til en begrænset Import af Træ og endelig, at man under den herskende Arbejdsløshed har søgt at beskæftige det størst mulige Antal Arbejdere.

Paa de fuldt producerende Skovdistrikter, hvoraf der findes 19, blev der i 1934—35 ialt skovet 322765 m³, heraf ved Udhugning 192537 m³, og paa de 10 ikke fuldt producerende Distrikter udgjorde Skovningen 134235 m³, heraf ved Udhugning 108083 m³.

De fuldt producerende Skovdistrikter udgør ialt 56 % af det træbevoksede Areal og giver 71 % af hele den skovede Vedmasse, medens de ikke fuldt producerende Skovdistrikter udgør 44 % af det træbevoksede Areal og giver 29 % af den skovede Vedmasse.

Nettoindtægten fra de enkelte Distrikter svinger meget stærkt. Saaledes gav Nøddebo Distrikt i 1934—35 en Nettoindtægt af 233736 Kr. (82,16 Kr. pr. ha producerende Areal), et ikke fuldt producerende Distrikt som Viborg paa Grund af Stormen den 8. Februar 1934 en Nettoindtægt af 136499 Kr. (32,57 Kr. pr. ha producerende Areal), medens et fuldt producerende Distrikt som Boller i 1934—35 gav et Underskud af 3044 Kr. (÷ 2,26 Kr. pr. ha producerende Areal). Udprægede Hededistrikter som Klosterheden og Feldborg gav i 1934—35 henholdsvis et Underskud af 59425 Kr. og 26689 Kr.

Distrikternes Forrentningsprocent er i Aar gennemgaaende god, men afviger en Del fra Distrikt til Distrikt. De fuldt producerende Skovdistrikter har i 1934—35 forrentet Ejendomsskyldværdien med fra ca. 4—10 % af Værdien. Et ikke fuldt producerende Distrikt som Viborg har endog paa Grund af Stormen forrentet Ejendomsskyldværdien med 24,4 %.

Bruttoindtægten for samtlige Distrikter, Lystskovdistriktet undtaget, har ialt udgjort 5682893 Kr. og de samlede Udgifter 4066215 Kr., saaledes at der fremkommer et Overskud paa 1616678 Kr. Udgiften til Direktoratet for Statsskovbruget og Skovreguleringen er dog ikke medregnet i disse Tal. Udgiften hertil har for Finansaaret 1934—35 udgjort 116641 Kr.

Statsskovdirektoratet anfører i Beretningen, at Afsætningsforholdene har været gode, idet der har været livlig Efterspørgsel for saa godt som alle Effektgruppers Vedkommende, hvilket

har medført nogen Stigning i Priserne for en meget stor Del af Gavnræeffekterne.

Den største Efterspørgsel har været indenfor Naaetræ, hvor et stærkt forceret Byggeri i Forbindelse med Valutarestriktioner med Hensyn til Indførsel af de Tømmerdimensioner og -kvantiteter, som kan fremskaffes fra de danske Skove, har bevirket, at man har hugget betydeligt udover normal Hugst. Hertil kommer, at Stormen den 8. Februar 1934 væltede en Masse Naaetræ særlig i de jyske Distrikter, og at Størstedelen af det derved stormfældede Træ blev oparbejdet i Finansaaret 1934—35.

Af den ovennævnte samlede skovede Vedmasse 457000 m³ var 262599 m³ eller 57 % Gavnræ. Heraf var 12309 m³ Eg, 35766 m³ Bøg, 210321 m³ Naaetræ og 4203 m³ forskelligt Løvtræ. Udhugningen udgjorde ca. 66 % af den samlede Hugst.

For de fuldt producerende Skoves Vedkommende er der opnaaet følgende gennemsnitlige Bruttomiddelpriser i Skoven pr. m³: Eg 20,83 Kr., Bøg 10,88 Kr., Naaetræ 13,00 Kr. og forskelligt Løvtræ 10,55 Kr. De laveste Priser for Eg er 14,17 Kr. paa Silkeborg Distrikt og de højeste 25,26 Kr. paa Kronborg Distrikt. For Bøg lavest 8,71 Kr. paa Esrom Distrikt og højest 13,83 Kr. paa Boller Distrikt. For Naaetræ lavest 10,90 Kr. paa Odsherred Distrikt og højest 16,41 Kr. paa Sønderborg Distrikt.

For Hedeskovene og de ikke fuldt producerende Distrikter er de gennemsnitlige tilsvarende Priser: Eg 15,99 Kr., Bøg 9,10 Kr., Naaetræ 9,86 Kr. og forskelligt Løvtræ 7,87 Kr. pr. m³.

Viborg, den 11. Januar 1936.

Fr. Piper.

TO ÆLDRE SØNDERJYDSKE PLANTAGER.

Ved Gaardejer *P. Andersen*, Virkelyst, og Møllejer *Aage Jacobsen*, Brøns.

Syd og Øst for Brøns Mølle langs Aaløbet, hvor der før kun fandtes Hedebakker, ser man nu i Dag en ret betydelig Skov, der er i god Fremvækst. Denne Forvandling af Hede til Skov skyldes i første Linie Lydik Jacobsen, Brøns Mølle. Paa hans Initiativ dannedes der i Aaret 1881 et Plantningsselskab, „Møllebjergene“, der kom til at bestaa udelukkende af Sognets Beboere, og i særlig Grad af de Mænd, der ejede Heden. Disse afstod beredvillig deres Jord og fik Andele for den.

Arealets Størrelse er 35 ha, og der udstedtes 107 Andele à 50 Mark. Af disse tegnede Brøns Sogn 20, Kirken, der den Gang var ret velhavende, 40, og Resten fordeltes mellen 20 bosiddende Mænd i Sognet.

Fra Efteraaret 1881 til December 1882 er der ifølge Regnskabet udført for 1350 Mark Kulturarbejde, og 326 Mark blev anvendt til Inddigning af Arealet. Den 1. Januar 1891 er de samlede Udgifter fra Starten kommen op paa: 1) til Plantning 5195,25 Mark, 2) til Inddigning 504,26 Mark og 3) forskellige Udgifter 1839,03 Mark, ialt 7538,54 Mark.

Indtægterne, der bestod af de efterhaanden indbetalte Andele samt Tilskud fra „Heide Cultur Verein“, der udgjorde fra 1—300 Mark aarlig, androg i samme Tidsrum 7008,60 Mark + et privat Laan paa 529,97 Mark.

„Møllebjergene“. Blandet Bevoksning af Løv- og Naaletreer paa et stærkt udgrøftet Areal.

Kultivering og Plantning blev udført efter Anvisning af „Heide Cultur Verein“. Der blev alle Steder, hvor der var Tale om Fugtighed, gravet Grøfter 1 m dybe og 1 m brede baade foroven og forneden, og al Jorden blev jævnet ud, saa Lyngen var helt dækket. For at undgaa Sandflugt blev den opkastede Jord tildækket med smaa Tørv, som var frigjort for Lyng og anden Vegetation, saa de ikke for hurtigt skulde komme i Grøde og kvæle Planterne. Paa de højere Steder blev der gravet Render og Jorden ligeledes kastet op til begge Sider, saa den dækkede Lyngen. Afstanden mellem Grøfterne er 7 m og mellem Renderne 1,30 m. Om Foraaret blev der saa i den opkastede Jord plantet baade Løv- og Naaletreer.

Først i Halvfemsene begyndte Plantagen saa smaat at give Indtægter i Form af Salg af Birkeris til Koste. 1906 kom den første egentlige Indtægt for Udhugst, 111,05 Mark. Nu gav det i de følgende Aar en lignende, lidt stigende Indtægt. I 1914 var den saaledes 172,93 Mark. I Krigsaarene steg Tallene selvfølgelig i meget stærk Grad, men Udgifterne fulgte med. Gælden blev afdraget, men Udbytte gav det ikke noget af. Ved Krigens Ophør

„Møllebjergene“. 50aarige Egetræer
i Skovens østlige Udkant.

„Møllebjergene“. Skovfyr,
ca. 50 Aar gamle.

og Kronens Indførelse blev Andelene omskrevet i Kroner med 1 Krone for 1 Mark.

I 1923 blev der for første Gang udbetalt Dividende 8 Kr. pr. Andel, altsaa 16 %. Siden da er der saa godt som hvert Aar bleven udbetalt fra 3—8 Kr. pr. Andel.

Plantningen trives meget godt og har nu mange Steder Præg af Skov, hvilket især skyldes de mange Skovfyr, Egetræer, Ædelgran og Rødgran, som der sørges for at gøre Lys om. Bjergfyrrerne er saa godt som alle borthuggede; ligeledes alle Lærketræer og Hvidgran, da de i særlig Grad blev angrebne af Lav og sygnede hen. Heldigvis er der ikke plantet mange Sitkagran, da disse i de senere Aar synes at angribes af Rodfordærveren. I det hele taget maa det siges, at Plantningen klarer sig

Om Byggets Stribesyge

i Afgrøderne sidste Sommer skriver Statens plantepatologiske Forsøg følgende:

— „Sygdommen er øjensynlig i Tiltagende overalt i Landet. I 32 Beretninger omtales den som meget almindelig og med **stærke Angreb**, hvor **Saasæden ikke er afsvampet**. 6—8 % syge Planter er almindelig, men 15—30 indtil 50 % findes ogsaa. De stærke Angreb forekommer især, hvor der for 2—3 Aar siden er købt en ny Saasæd. Denne købes som Regel afsvampet, og hvis der ikke i 1. Aar findes Stribesyge, er der en vis Tilbøjelighed til at undlade Afsvampning“.

Afsvamp derfor med **SANAGRAN**

Dansk Fabrikat. — Fortrinlig baade til **Tør-** og **Vaadafsvampning**. Faas i mange Daasestørrelser hos vore Forhandlere.

Det danske

Gødnings-Kompagni A/S

Husmandsbrandkassen for Danmark.

(Gensidig).

Ca. 136.000 Medlemmer
Ca. 1015 Mill. Kr. Forsikringssum
Reserver: Ca. 1,6 Million Kroner

I Afdelingen for faste Ejendomme optages alle Ejendomme paa Landet, naar Forsikringssummen ved Indtegningen ikke overstiger **for blødt Tag 30,000 Kr., for blandet Tag 40,000 Kr. og for haardt Tag 50,000 Kr.**

I Afdelingen for Løsøre optages: Løsøre beroende i faste Ejendomme overalt i Danmark, saavel paa Landet som i Stationsbyer og Købstæder.

I Tyende- og Ungdomsafdelingen optages: Ejendele uden Hensyn til, hvor disse befinder sig i Danmark.

*Moderat Præmie.
Kulant Behandling.
Hurtig Afregning.*

Nærmere Oplysninger faas ved Henvendelse til Distriktsforstanderne, Sognetillidsmændene eller Hovedkontoret:

Nørrevoldgade 16
København K.

Telefon 383

KØB DERES FORBRUG AF

FEDT, PØLSER OG KONSERVERS

FRA

RANDERS ANDELS SVINESLAGTERI

C E M E N T

HVID
PORTLAND-CEMENT

er blændende hvid og egner sig til tæet, stærk og holdbar udvendig eller indvendig Puds, Fliser m. m.

DANSK CEMENT CENTRAL

HOLSTEBRO SVINESLAGTERI

HØJESTE DAGSPRIS BETALES FOR SVIN
TLF. NR. 40
UDSALGET NØRREGADE TLF. NR. 457

Johannes Rain & Søn

SKOVFRÖKONTORET

København-Valby

Lyskopi - Zinktryk

**Aarhus Lys- &
Zinktrykanstalt**

Møllegade 11, Aarhus

Sophus Berendsen A/S

København Aarhus
Raadhusplads 37 Kannikegade 18

Alt Entreprenørmateriel.
Damp- og Motorlokomotiver,
Gravemaskiner, Tipvogne,
Spormateriel.

Leverandør til Hedeselskabet.

SIN

Livsforsikring
Livrenteforsikring
Ulykkesforsikring
Ansvarsforsikring
Hospitalsforsikring
Grundejerforsikring
Automobilforsikring
Invalideforsikring

tegner man i

NORDISK

Livsforsikrings-A/S af 1897 ■ Ulykkesforsikrings-A/S af 1898

Hovedkontorer:
St. Kongensgade 128 — Grønningen 17, København K.
Telefon 2860

Indhent Tilbud!

J. Chr. Petersens Papirhandel

„Hvælvingen“
ved Nikolaj Taarn

København K.

**Hovedforhandler
af Statens Papir**

Tryksager - Protokoller

Aktieselskabet

De danske Sukkerfabrikker

København

A/S L. Hammerich & Co.
Specialforretning i Bygnings-
artikler. Grundlagt 1854.
Telefon Nr. 7050 (3 Linier).
Aarhus.

Dansk Andels-Æggesport

Kgl. Hofleverandør

er Producenternes
egen Forretning og
yder derfor disse
det fulde Udbytte.

Hovedkontor:
Vester Voldgade 7 og 9,
København V.

REMINGTON

Bedste og mest benyttede
Skrivemaskine.
Eneforhandler for Danmark:

L. KRISTENSEN
75, Raadhuspladsen,
København V.

Assurance-Compagniet

BALTICA A/S

København K.

Bredgade 42.

Hedeselskabets Laboratorium

Kalktrangsundersøgelser.

Almindelig Takst.

1 Reaktionsbestemmelse (Reaktionstal og Klorkaliumtal) 75 Øre
1 Kalkbehovbestemmelse 300 „

Lav Takst.

1 Reaktionsbestemmelse (Reaktionstal og Klorkaliumtal) 60 „
1 Kalkbehovbestemmelse 200 „

Analysen til lav Takst udføres lejlighedsvis.

Mergelanalyser pr. Stk. 50 „

Aktieselskabet

Vejle Bolte- & Møtrikfabrik.

Grundlagt 1899.

Telefoner 2120.

Telegr.-Adr.:
Boltefabriken.

**Alle Slags Bolte Skruer,
og Skinnespiger.**

Leverandør til
De danske Statsbaner.

Hotel Herning.

Telf. 21-41.

Byens første Hotel.

Tegn Annonce i

Jydsk Telefonbog

Jydsk Telefon-Aktieselskab
Aarhus

godt, og det er en Fornøjelse at se, særlig hvordan Skovfyrren og Egen klarer sig.

Ved Generalforsamlingen i Februar 1933 blev det besluttet at rejse et Mindesmærke paa en Høj midt i Skoven for at hædre afdøde Møller Jacobsen og som et Udtryk for Beboernes Taknemmelighed, fordi han i saa væsentlig Grad har bidraget til at forskønne og frugtbargøre Egnen. Stenen afsløredes den 22.

„Kalbyskov“. Skovdige bevokset med Eg.

September f. A. paa Hundredaarsdagen for hans Fødsel og bærer følgende Indskrift:’

Lydik Jacobsen
Brøns Mølle
Grundlagde
„Møllebjergene 1881“
„Kalbyskov 1902“

Den øde Hede blev til Skov. Din Gerning mindes med Tak og Lov.

Paa Bagsiden: Dette Minde
rejste Skovens Ejere den 22. September 1935
paa Hundredaarsdagen for hans Fødsel.

Opmuntret af det gode Resultat tog Jacobsen atter fat og fik i 1902 dannet et nyt Plantningsselskab, „Kalbyskov“, omfattende et Areal paa 77 ha Hede, Mose og gammel Agerland, som grænsede ind til ovennævnte Selskabs Areal.

Oprettelsen af Selskabet foregik omtrent paa samme Maade som ved førnævnte Selskab. Der blev saaledes udstedt 60 Aktier, hvoraf dog de 25 blev overladt til Lodsejerne for afstaaet Jord, medens 34 Aktier blev indbetalt med 100 Mark pr. Aktie, ialt 3400 Mark. Af denne ret beskedne Driftskapital maatte der imidlertid anvendes 600 Mark til Indkøb af en Del Hedelodder for at faa et sammenhængende Areal, saa Kapitalen svandt ind til ca. 2800 Mark. Ved en Generalforsamling i 1904 vedtoges det derfor at

indbyde til en ny Aktietegning, og der tegnedes derefter 17 Aktier à 100 Mark, som bragte Driftskapitalen op paa 4500 Mark.

Man gik nu i Gang med Inddigning af Arealet, medens der samtidig søgtes om pekuniær og faglig Hjælp gennem „Heide Cultur Verein“, hvilket resulterede i, at der gennem Aarene indtil 1920 modtoges Bidrag paa ialt ca. 7900 Mark samt Tilskyndelse til at lade Arealet damppløje til en Dybde af 70—80 cm.

I Efteraaret 1903 og Foraaet 1904 damppløjedes saa et Areal paa ca. 42 ha, hvilket kostede Selskabet 4600 Mark. Det næste Foraar, 1905, beplantedes en Del af dette Areal med ca. 100000 Naaletræer, flest Rød-

„Kalbyskov“. Rødgran paa det damppløjede Areal, ca. 25 Aar gamle.

gran. Et ret omfattende Stykke blev dog gennem flere Aar hærgnet af Sandflugt, som forsinkede Plantningen og de plantede Træers Vækst meget betydeligt. Nu staar dog Træerne ogsaa her i fortrinlig Grøde, omend de endnu ikke har kunnet give nogen Indtægt ved Hugst.

Dette har dog i høj Grad været Tilfældet for den øvrige Del. I 1920 solgtes der Juletræer for 812 Kr. 50 Øre, senere for noget mindre, men i de sidste Aaringer er der gennemsnitlig solgt Brænde og Gavntræ for 400—800 Kr. aarlig.

Af den ikke damppløjede Del, ca. 35 ha, bestod ca. 5 ha i det nordvestlige Hjørne af et moseagtigt Engdrag, „Duns Mose“, som tænktes holdt udenfor Beplantning, samt et lignende Areal i den

østlige Del; dette sidste var dog i den Grad vandlidende, idet en Bæk, „Hjortbæk“, sine Steder flød udbredt over Arealet, saa en ret kostbar Udgrøftning maatte foretages, hvis der skulde være Vækstbetingelser til Stede for Træer, og Resten, ca. 20 ha, var et saa bakket Terræn, at det ikke kunde pløjes. Dette blev derfor gennem Aarene gjort tjenlig til Beplantning i Lighed med „Møllebjergene“, enten ved Gravning af Grøfter og Render, hvor Jorden er kastet ud over Lyngen, eller ved Gravning af Huller og derefter tilplantet.

„Kalbyskov“. Duns Mose som Hvedemark 1935.

Af den førnævnte østlige vandlidende Del er i 1934—35 det sidste bleven udgrøftet og det meste forsynet med Plante huller.

Hvad angaar det 5 ha store moseagtige Engareal, „Duns Mose“ blev det i 1906 besluttet at kultivere det forsøgsvis. Afvandingen blev foretaget ved Hjælp af aabne Grøfter, nemlig en Randgrøft udenom samt en Hovedgrøft med Sidegrøfter gennem Arealet. Derefter blev der tilført Kunstgødning i Form af Thomas slagger og Kajnit. Resultatet var maadelig, det gav vel en Del Hø og Græsning, men af meget tarvelig Kvalitet; desuden var de aabne Grøfter vanskelige at holde i Orden.

Ved Generalforsamlingen i 1929 vedtoges det derfor at lade Stykket afvande efter Hedeselskabets Anvisning og derefter udleje til landbrugsmæssig Udnyttelse.

Omkostningerne ved dette Foretagende beløb sig til 1502 Kr.

50 Øre fordelt paa følgende Pøster: Kanalgravning 187 Kr. 50 Øre, Dræningsarbejde 600 Kr., Drænrør 700 Kr., Dræningsplan 15 Kr.

Det udlejedes derefter for et Tidsrum af 8 Aar for 220 Kr. aarlig, det første Aar dog afgiftsfrit. Det har hvert Aar givet fortrinlige Afgrøder, i 1935 en udmærket Hvedeavl.

I Aaret 1929 blev der af „Kalbyskov“ for første Gang udbetalt Dividende til Aktionærerne med 5 Kr. pr. Aktie eller 5 %, og Overskuddet har siden været i stadig Stigning.

MINDRE MEDDELELSER.

Ordensdekoration.

Direktør C. E. Flensburg, Hedeselskabet, er udnævnt til Storridder af den islandske Falkeorden.

*

De samvirkende Plantningsforeninger

afholder Aarsmøde i Sønderjylland den 3. Juni d. A.

*

Svensk Propaganda for Brændefyring.

I Fjor bevilgede den svenske Stat 50000 Kr. i Tilskud til Vejledning og Propaganda for øget Forbrug af Brænde i Kakkelovne og Centralfyr. Paa det svenske Finanslovsforslag for næste Aar er der stillet Forslag om det samme Beløb til samme Formaal.

*

Læplantning som Grundforbedringsarbejde.

I Nytaarsbetragtningerne i Hedeselskabets Tidsskrift Nr. 1 omtales det ønskelige i, at der ved alle nyoprettede Brug, hvortil der ydes offentlig Støtte eller Tilskud, stilledes Krav om gennemført Læplantning.

I Anledning heraf er vi gjort opmærksom paa, at det i Vestsønderjylland efter Aftale med Statens Jordlovsudvalg allerede er ordnet saaledes, at alle nyoprettede Brug i Løbet af de første 5 Aar kan faa Planter for indtil 100 Kr. til Anvendelse paa de nyoprettede Brug, væsentlig til Læplantning omkring Ejendommen, men ogsaa til Læplantning i Marken, naar Plan for saadan Plantning er udarbejdet af Hedeselskabets lokale Skovrider, og Jordlovsudvalget udlægger da Beløbet, der medgaar til Planter for vedkommende Bruger, som senere faar Beløbet beregnet som medgaaet til Grundforbedringsarbejder.

*

Den nordiske Skovkongres 1937

i Sverrig er allerede under Forberedelse, idet den nedsatte Komite har søgt Staten om et Tilskud paa 12000 Kr. til Arrangementet. Der er planlagt 4 store Ekskursioner med Udgangspunkt fra Østersund, Karlstad, Ørebro og Jønköping.

UNDERSTØTTELSESFONDET FOR HEDESELSKABETS TJENESTEMÆND.

Fondet blev oprettet den 13. August 1907.

Fondets Formaal er at understøtte særlig uheldigt stillede Enker eller Børn efter afdøde Tjenestemænd og særlig uheldigt stillede Tjenestemænd eller forhenværende Tjenestemænd.

Fondet opretholdes og forøges af de Midler, der ifølge Hedeselskabets Forsørgelseskasses Vedtægter tilfalder det, samt ved frivillige Gaver.

I Henhold til Fondets Vedtægter har der for Aarene 1936, 1937 og 1938 været afholdt Valg af et Medlem til Bestyrelsen. Udfaldet af Valget blev, at Ingeniør J. Parbo, der afgik efter Tur, genvalgtes.

Regnskab for 1935.

Indtægt:

Beholdning fra 1934	Kr. 2473,62
Foreningen af Hedeselskabets Tjenestemænd, Gave	" 100,00
Provision fra Hedeselskabet for de af Tjenestemændene i 1935 indmeldte Medlemmer	" 141,25
Renter	" 1856,05
	Kr. 4570,92

Udgift:

Udbetalte Understøttelser	" 1650,00
Kassebeholdning pr. 31. December 1935	Kr. 2920,92

Foruden foranstaaende Kassebeholdning ejer Fondet:

6000 Kr. 5 S. 4 %	jydske Landejendomsb. Kreditf. Obligationer.
34000 Kr. 6 S. 4½ %	do. do. do. do.

Viborg, den 25. Januar 1936.

J. Parbo. V. Iversen. J. P. Olesen.

Regnskabet eftersat og sammenlignet med Bøgerne. Beholdningen i Sparekassen og Værdipapirernes Paalydende fandtes overensstemmende med det i Regnskabet opførte.

Viborg, den 25. Januar 1936.

Vilh. Lund.

HELLESENS SENIOR

er en stor, stærk, paalidelig Haandlygte

HELLESENS SENIOR

giver blændende Lys Aar efter Aar med

HELLESENS

verdenskendte Tør-
element

HELLESENS SENIOR

i Regn og Blæst
uden at blinke

Absolut farefri i Ga-
rager, Stalde, Pak-
huse og i Hjemmet

Uundværlig Jægerhytten

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid:
9—2 og 5—6

Telefoner:
1131—1132—1133

Hotel

PHØNIX

Viborg

Byens Hotel
Telf. 50—257

Viborg Papir-Comp.

Papir & Papirvarer en gros.
Bogtrykkeri.
Kontorforsyning

Sct. Mathiasgade 31—33.
Telf. Viborg 802—803.

Stryg elektrisk

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telefoner 16 og 916

Sct. Mathiasgade 68

Kontortid:

Kl. 9-14 og Kl. 17-18

A. Philipsen & Co., Viborg.

Maskinanlæg - Automobiler.
Telefon 532—1064.

Elektriske Anlæg - Vandværks-
anlæg. Telefon 174—274.

VIBORG ANDELS-SVINESLAGTERI

Vort Udsalg bringes i Erindring

TELEFON 779

Dansk Plantageforsikringsforening

tegner Forsikring af Genplantningsværdien for Naaetræs-
plantager overalt i Danmark. Indskud een Gang for alle
50 Øre pr. ha, dog ikke under 1 Kr. Aarlig Præmie pr ha
15 Øre, dog ikke under 50 Øre. Vedtægter og Indmeldel-
sesblanketter faas ved Henvendelse til

FORENINGENS KONTOR I VIBORG.

„KUSTOS“ KREATURFORSIKRINGSFORENING
STIFTET AF DANSKE LANDMÆND 1881
FORSIKRER HESTE, KVÆG, FAAR OG SVIN
KONTOR: HAVNEGADE 4, AARHUS TELEFON NR. 1300

Kampmann & Herskind^{A/S}

Kul og Cokes Import

Vestergade 2 København Telefon 2628

Sprøjter

alle Slags fabrikør

B. Søndergaard, Silkeborg.

Leveret i Tusindvis. Forlang illustre-
ret Katalog. Små Priser.

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

Ellidshøj Kridt- og Kalkværker

ved Chr. Sørensen.
Telefon 4. **Ellidshøj St.** Telefon 4.
Fabrikation af prima Gødningskalk (95 %), pulveriseret og
upulveriseret, samt Foderkridtmel til billigste Dagspriser.
Foreninger indrømmes Rabat.

Nivaagaards Teglværk.

Telf. Nivaa Nr. 9. Nivaa St.
Drænrør i alle Dimensioner
fra 2" til 15". — **Lerrør** med
og uden Muffe fra 6" til 15".
— *Forlang Tilbud.* —

Drænrør.

Røde Drænrør fra 2" — 8" al-
tid paa Lager. Forlang Tilbud.
1/8 Aalborg Teglværker.
Boulevarden 21. Telf. 24 & 305.

HØJSLEV TEGLVÆRKER

leverer
PRIMA, RØDE DRAINRØR
i Størrelse fra 2 til 8 Tommer.
Indhent Tilbud. Tlf. Højslev 3.

C. LANGBALLE & SØN

AARHUS KALKVÆRK

BYGNINGSKALK
OG GØDNINGSKALK

Aktieselskabet

Frederiksholms Tegl- og Kalkværker.

Hovedkontor: Vesterbrogade 12, København V. Tlf. Central 282
**Mursten — Tagsten — Drainrør
Kalk m. m.**

Vore anerkendte

- RØDE DRÆNRØR -

føres altid paa Lager fra 2" til 8".
Tilbud til Tjeneste.

Telefon 187. **A/S Gammelgaard Teglværk,
Skive.**

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring.

Telf. 14.350. - Gensidigt. - Reventlowsg. 14, Kbhvn. V. - Statsanerkendt.

Ansvarsforsikring

Automobillforsikring

Henvendelse til Kredens Tillidsmand eller til Kontoret.

J. C. HALVORSEN

Kroghsgades Cementstøberi
AARHUS
Kontor: Dannebrogsgade 20
Telf. 5019—5020

Impregn. Cementrør, anerk. af
Autoriteterne som fuldstændig
Erstatning for glass. Lerrør.
Monierør. Maskinstampede
Rør. Brøndringe.
Dagens billigste Pris.
— — Forlang Tilbud. — —

De forenede Kalkværker

Tlf. 25 **Thisted** Tlf. 25

Fabrikation af prima pul-
veriseret Gødningskalk (97 %) og
samt pulveriseret brændt Kalk
„**Separator Pulverkalk**“
til saavel Gødnings- som Mu-
rerbrug. — Billige Priser og
fordelagtige Betingelser.
Foreninger indrømmes Rabat.

Spare- og Laanekassen for Nykøbing Mors og Omegn.

Kontortid 10—12 og 2—4¹/₂.
Telefon 20.

Varde Bank

Esbjerg Afdeling

Kongensgade 62
og Fiskerihavnen

A/s Varde Staalværk, Varde.

1. Kl. Staalstøbegods til Tip-
vognshjul, Bremsklodser og
andet Entreprenørmateriel. —

Ildbestandigt „Vardan“. — Manganstaal.

MORSØ BRANDEOVNE

virker som Døgnbrændere

Leveres i 8 Størrelser
med eller uden Kogerum

AKTIESELSKABET
N.A. CHRISTENSEN & CO
KONGELIG HOFLEVERANDØR
NYKØBING MORS

Redaktion: Afdelingsleder N. Basse og Direktør, Skovrider C. E. Flensburg, Viborg.
Carlo Mortensens Bogtrykkeri. Viborg.

DENATURERET SPRIT

93%
MØRKEBLAA
EMBALLAGE

95%
SNEDKERSPRIT
GUL EMBALLAGE